

INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 2013-2014

Girona, 6 de setembre de 2013

Honorable Conseller d'Economia i Coneixement,
Il·lustríssim Sr. Alcalde de Girona,
Rectors Magnífics de les universitats catalanes,
Excma. Sra. Presidenta del Consell Social de la UdG,
Dr. Pedro Alonso,
Sr. Secretari General d'Universitats i Recerca,
Sr. Secretari General de la UdG,
representants del Govern de la Generalitat, alcaldes i representants dels ajuntaments
de les comarques gironines,
diputats i senadors,
presidents de les cambres de comerç, empresaris i representants de les organitzacions
empresarials,
distingides autoritats,
benvolguts estudiants,
benvolguts professorat, personal d'administració i serveis de la UdG,
senyores i senyors,
.....

En primer lloc, permetin-me que destaquï la tasca que du a terme el professor Pedro Alonso, amb una intensa activitat científica a favor de la salut global, com ens ha exposat avui. Li vull agrair, de manera ben especial, la seva presència aquí, entre nosaltres, i la seva contribució a la inauguració del curs del sistema universitari català amb una brillant, documentada i eloqüent lliçó que assenyala un camí de compromís amb els més desvalguts.

També vull felicitar els professors, professores i institucions que han rebut les distincions Jaume Vicens Vives a la Qualitat Docent Universitària i els professors que han rebut les distincions de la Universitat de Girona a la Qualitat de la Pràctica Docent. Permetin-me que d'aquests dos grups de premis mencionï explícitament els professors de la UdG: Dr. Carles Barceló, Dra. Anna Maria Garcia i Dr. Xavier Lladó. També felicito els onze guardonats amb els Premis Extraordinaris de Doctorat, que han destacat en la recerca en els diferents àmbits disciplinaris. Són, tots plegats, reconeixements explícits a la importància que la Universitat atorga a les persones que destaquen en la docència i la investigació i, per això, donem tota la rellevància al seu atorgament, com a màxims exponents de la tasca que realitza tota la comunitat universitària.

I agraeixo l'assistència de tots vostès a un acte singular que significa l'inici d'un curs acadèmic. Aquest acte és una manifestació, una vegada més, de la decisió i la convicció del Sistema Universitari Català d'impulsar i accelerar el pas cap a la societat del coneixement i d'exercir el lideratge intel·lectual que ens permeti avançar cap a un horitzó d'estabilitat i benestar social i econòmic. Perquè la labor dels universitaris, més

enllà de les funcions establertes en els nostres estatuts, també s'ha de concretar amb una intervenció decidida a favor de la radicalitat democràtica i de l'equitat social.

.....

Estem, molt probablement, en aquells instants que anunciava Gramsci: «El món antic s'està morint; el nou món està trigant a aparèixer.» I és just aquí on la tasca, fins i tot m'atreviria a dir la responsabilitat, de l'universitari, de l'intel·lectual, no és accedir només al saber sinó –sobretot– a la comprensió d'un present que reclama respostes contundents.

El curs passat, la nostra Universitat va rebre la visita destacada de Zigmunt Bauman, en el marc dels seminaris de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani. El pensador que amb més profunditat ha reflexionat sobre l'interregne en què vivim, reclama justament la responsabilitat constant de tots per millorar el camí, per no refiar-nos d'allò que ja pensem que està assolit. I és aquí on la societat demana a la Universitat un paper absolutament determinant. Ho hem escoltat, ho hem llegit i se'ns ha dit en públic i en privat, des de fòrums d'opinió fins a altes magistratures del país. I nosaltres mateixos, com a universitaris, copsem la necessitat que la universitat sigui un referent social.

¿Seria agosarat erigir-se, erigir-nos, en un far de la societat? Algú podria pensar que sí, però el paper de la universitat cristal·litza sobre el tresor de l'autonomia, la capacitat de decisió, el dret a parlar amb veu pròpia per definir el paper que hem de tenir en la societat del nostre temps. ¿No seria pitjor defugir els deures d'aquesta missió? ¿Podem deixar de pensar que som una referència sòlida que té l'obligació irrenunciable de projectar un futur d'esperança?

En un dels més recents baròmetres, una enquesta sobre les institucions de l'Estat espanyol, els investigadors i científics arribaven a un 92 % de confiança, els professors a un 85 % i les universitats, globalment, a un 75 %. És a dir, la percepció de la nostra feina és altament positiva per part d'una societat que creu en el valor del coneixement com a agent de progrés i prosperitat.

.....

En aquest mateix camí, fa cinc anys, els rectors de les universitats públiques vam redactar l'anomenat *Llibre Blanc de la Universitat de Catalunya*, un intent de presentar-nos al món amb una imatge sòlida i global. Les traces de les línies principals que aleshores vam destacar encara avui són vigents, i serveixen precisament per reivindicar el paper que la Universitat ha de tenir en el nostre futur col·lectiu.

Hi dèiem que Universitat «vol dir generació de valor a través del coneixement, vol dir nous models científics, socials i humanístics que impulsen el progrés, la convivència, la cohesió i l'afany de superació. Vol dir tenir consciència de la missió que tenim encomanada, vol dir autonomia del saber». I, en aquell document, marcàvem uns quants àmbits d'actuació que havien de desenvolupar-se sota màximes que parlaven de

compromís amb la societat, amb els valors democràtics i amb la cultura catalana, que esmentaven una formació de qualitat i una intensitat en la recerca com a motor de desenvolupament i innovació, i que advocaven per una àmplia autonomia institucional i per una nova governança que es consolidés a través d'una gestió eficient, amb un finançament adequat i un model de repartiment basat en l'establiment d'objectius i el desplegament efectiu dels projectes.

Tot continua vigent cinc anys després. I encara més després dels sotracs que hem patit i de les circumstàncies que ens han tocat viure. No som aliens a les tendències socials i econòmiques que han marcat aquests darrers anys. La societat evoluciona cap a nous models de participació en les decisions polítiques i demana més transparència en els àmbits de decisió. La situació econòmica exigeix un retiment de comptes clar i concís i una major eficiència en la gestió dels recursos públics. La Universitat és una de les institucions amb més capacitat de renovació de la història de la humanitat i recull aquests sentiments col·lectius i els fa seus per llançar una sòlida crida de confiança col·lectiva, fonamentada i certa.

Els universitaris també patim preocupació per allò que vindrà, constatació de les mancances que avui ens assetgen. No som aliens, ni de bon tros, a les tendències que ens aboquen a la pèrdua de drets socials o a la disminució d'ajuts, a les retallades quotidianes. És un patiment que hem viscut els últims anys en pròpia pell. Un patiment per tot allò que se'ns escapa, per tot allò que podríem arribar a ser i que hem anat perdent.

I no obstant això, no obstant les dificultats pressupostàries, la davallada d'ingressos, la impossibilitat de noves contractacions o de renovacions, la precarietat dels recursos per a la investigació, l'augment de les taxes o la disminució de les beques, no obstant tots els fets negatius que tots tenim al cap, les universitats es presenten més que mai, com també deia Gramsci, amb «el pessimisme de la raó i l'optimisme de la voluntat». Perquè ens reinventem. Perquè apostem per les relacions cada cop més intenses amb l'entorn social i productiu. Perquè ens impliquem en el futur de la societat i volem que la societat s'impliqui en el nostre futur. Perquè som conscients d'aquests moments tan difícils, però alhora estem disposats a superar-los, a crear noves estratègies de progrés, aliances productives. A crear sentit i a buscar solució als problemes.

Com a universitats aportem valor a la societat en la transmissió del coneixement i en la transferència de la investigació. La docència i la recerca ens fan estar alerta i ens permeten aprofundir en savieses i tècniques. Però vull fer un esment especial de la voluntat de ser l'anella d'una llarga cadena de generacions que rebem l'herència científica i que la renovem i convertim en un llegat per ampliar i consolidar la racionalitat i el progrés.

Avui també vull reivindicar que la Universitat catalana del futur ha d'arribar a un convençut equilibri territorial que tingui en compte les universitats que ocupen la centralitat geogràfica i les universitats que donen sentit a un territori, perquè totes

apostem per la mateixa excel·lència. Des de l'excel·lència, totes elles, les unes i les altres, tenim un paper decisiu, que hem de saber projectar cap al món i que el Govern sabrà preservar.

.....

La Universitat de Girona assumeix aquest paper de lideratge en el progrés de la societat amb orgull i, sense cap mena de dubte, amb eficiència, des de la fortalesa que ens confereixen els àmbits temàtics en què destaquem de manera inequívoca, que ens fan singulars i que ens fan ser coneguts i reconeguts arreu.

Aquests àmbits giren al voltant de la gestió de l'aigua i de la sostenibilitat turística, i en destaquen línies d'investigació i docència relacionades amb l'ordenació del territori, el patrimoni, la química, la robòtica, la tecnologia, la llengua i la cultura catalanes, el pensament contemporani, i la salut, la tecnologia alimentària i la biomedicina. Aquestes, i també les altres línies de recerca dels àmbits de la tecnologia, les ciències experimentals i de la salut i les ciències humanes i socials, contribueixen, des de la multidisciplinarietat, al projecte conjunt d'una Universitat d'alta qualitat que té com a objectiu impulsar l'entorn català i gironí a través de la transferència i la innovació. Com es demostra amb una realitat com la que ens acull avui, el Parc Científic i Tecnològic. Amb un centenar d'empreses ubicades en aquest espai, sis edificis, més de quaranta centres de recerca i més de 1.300 persones que hi treballen, el Parc és un exemple nítid d'aquesta intensitat que ens permet, a la UdG i a tots plegats, fer confiança en un desenvolupament col·lectiu, a través del coneixement.

.....

Avui mateix s'ha repartit entre els assistents a aquest acte un llibre que recull les aportacions de les persones que han rebut al llarg dels anys la menció de doctors honoris causa per la Universitat de Girona. Ens sentim orgullosos de les seves aportacions, tan diverses i tan potents.

Catalunya viu uns temps d'incertesa i fragilitat, però també són temps fèrtils i apassionants. La nostra societat ens empeny a una nova definició de la nostra pròpia manera de ser presents en el món. Catalunya advoca per la necessitat històrica de tenir dret a decidir el seu futur. No solament pel que fa a la seva estructura política sinó també amb l'afany de construir una col·lectivitat sòlida i amb afanys de progrés i solidaritat. En aquest curs que avui iniciem, les universitats catalanes estem també en aquest camí.

.....

Per acabar, permetin-me un breu comiat. Aquest acte és la meva última inauguració de curs com a rectora de la Universitat de Girona. Han estat vuit anys plens de molts moments satisfactoris i plaents, al servei de la Universitat, i amb algun episodi i circumstàncies menys agradables. Hi ha hagut de tot, en aquest temps, tant en l'àmbit personal com al capdavant de la Universitat que m'estimo. Ara, en el comiat, amb emoció, vull manifestar el més gran agraïment a tota la comunitat de la UdG; a tots els membres dels equips de direcció i a totes les persones que hi col·laboren des del Rectorat amb tanta il·lusió i energia; a tots els responsables de les diferents unitats estructurals i serveis d'aquesta Universitat; també als membres del Consell Social, a

l'antic president, Albert Bou, i a l'actual presidenta, Rosa-Núria Aleixandre, i als patrons i equips de direcció de les fundacions del grup UdG. Agraïxo molt sincerament el suport i la col·laboració que he trobat en els rectors de les universitats catalanes i en el Govern de la Generalitat i, d'una manera molt especial, vull expressar el meu agraïment a les institucions i a la societat gironina, que sempre han estat i estan al costat de la Universitat de Girona.

A tots i a totes, moltes i moltes gràcies.

Anna M. Geli de Ciurana
Rectora de la UdG
Girona, 6 de setembre de 2013